

Til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Sendt pr email til sab@uibm.dk og sox@uibm.dk

14. april 2016

Høringssvar på lovudkast til et styrket integrationsprogram

Røde Kors takker for muligheden for at give kommentarer på udkast til lovforslag om ændring af integrationsloven, danskuddannelsesloven, lov om almene boliger mv. og forskellige andre love.

Gennem vores mange frivillige har Røde Kors integrationsaktiviteter i hele landet. Mere end 2300 frivillige laver netværksskabende aktiviteter, der skal hjælpe nyankomne til at klare en hverdag i Danmark samt forskellige kompetenceopbyggende aktiviteter herunder sprogtræning. Godt 6600 flygtninge og indvandrere deltog i 2015 i vores integrationsaktiviteter. Begge dele er understøttende i forhold til at sikre beskæftigelse. Røde Kors er endvidere operatør på asylområdet.

Røde Kors er enige i, at beskæftigelse er et helt afgørende succesparameter for integration – både for den enkelte flygtning og for det danske samfund. Samtidigt er det dog vores erfaring, at sprogkundskaber og den sociale side af integrationen udgør et væsentligt fundament for beskæftigelse, og det må derfor ikke glemmes til fordel for et entydigt fokus på beskæftigelse. Med det modtagne forslag kan vi være bekymrede for, om dette er ved at ske.

Civilsamfundet er en vigtig aktør i integrationsarbejdet. Civilsamfundet kan i særlig grad bidrage med de aspekter, som kommunens integrationsindsatser ikke omfatter – sociale og relationelle aktiviteter, som er afgørende for, at den enkelte flygtning får skabt en meningsfuld hverdag. Flygtninge opnår lettere beskæftigelse, hvis de har danskere i deres netværk og viden om det danske samfund. Det er afgørende for at lære det svære danske sprog, forstå den danske kultur og normer og få hjælp til alle de små og store dagligdagsting som NemID, busplaner og kontakt til myndighederne.

Røde Kors gennemførte i samarbejde med LG Insight i 2015 en undersøgelse hos kommunerne, der netop viste, at kommunerne mente, at civilsamfundet bidrog positivt til integration på en lang række områder herunder sprog, medborgskab og beskæftigelse.

For at kommunernes og civilsamfundets aktiviteter har størst mulig effekt, er det afgørende, at der er systematisk samarbejde mellem de frivillige aktører og kommunerne med regelmæssige møder og viderdeling. Røde Kors er derfor meget ærgerlig over, at civilsamfundet og myndigheders samarbejde med dette lovforslag ikke styrkes, men nærmere svækkes.

Røde Kors støtter fuldt ud forslaget om at bruge overgivelsestiden i asylcentre langt mere effektivt i samarbejde med kommunerne. Vi ser positivt på et forstærket fokus på kompetencevurdering allerede i asylofasen, og det er vores erfaring, at det netop er i overgivelsesfasen, at motivationen for at

komme i arbejde og rette blikket mod en tilværelse ude i bopælskommunen er allerstørst. Ligeledes ser Røde Kors frem til en styrket informationsudveksling mellem asylcenter og kommune, og til at den viden om flygtnings kompetencer mv., som indsamles i asylfasen, bruges mere aktivt i den videre integration. Af forslaget fremgår det, at disse elementer skal implementeres administrativt. Røde Kors har allerede gjort sig en del erfaringer med disse områder i samarbejde med kommuner og arbejdsmarkedsparter. Vi ser derfor frem til en videre dialog omkring dette med kommunerne, Udlændingestyrelsen, Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet og andre relevante myndigheder.

Nedenfor følger vores specifikke kommentarer til forslaget, som er struktureret efter lovforslagets elementer.

Tidspunkt for anvisning af en permanent bolig til nye flygtninge

Røde Kors er enige i, at flygtnings behov for at komme i permanent bolig ikke nødvendigvis skal gå forud for andre borgere i Danmark. Vi mener dog fortsat, at der bør være en anvisningsfrist eller hensigtserklæring for, hvornår en kommune senest bør anvise en permanent bolig.

Målbretning af tilbud om helbredsmæssige vurderinger

Det foreslås at afskaffe det obligatoriske tilbud om helbredsvurdering, således at kommunerne fremover beslutter, om der er behov for en helbredsmæssig vurdering (med undtagelse af kvoteflygtninge). Det fremgår endvidere af lovforslaget, at ansvaret tilfalder den enkelte sagsbehandler, som på baggrund af sundhedstjek fra asyl og samtaler med den enkelte borger, skal tage initiativ til en helbredsmæssig vurdering. Røde Kors tager kommunernes udfordringer med at tilbyde det tidligere obligatoriske helbredsundersøgelse inden for tre måneder til efterretning. Vi vil dog gerne påpege, at der skal tages højde for, at den foreslåede ordning stiller øget krav om kompetencer for den enkelte sagsbehandler i forhold til at kunne identificere symptomer på PTSD/psykiske traumer. Derfor bør dette være en del af efteruddannelsen, *Bedre Integration*¹, for kommunale integrationsmedarbejdere.

Forenkling af planer

Røde Kors støtter, at man forenkler de værktøjer, som anvendes i integrationsarbejdet. Det er derfor en god ide at sammenlægge integrationsplan og integrationskontrakten, både for at lette de allerede pressede kommunale sagsbehandleres arbejdsgang og fordi, det vil forenkle mødet med det offentlige Danmark for den enkelte flygtning.

Røde Kors finder det positivt, at den koordinerende funktion fra integrationsplanen videreføres som et obligatorisk krav i integrationskontrakten. Der er et stort behov for koordinering på integrationsområdet internt i kommunerne.

Den tidligere integrationsplan tager højde for både de sociale, sproglige og beskæftigelsesrettede aspekter af den enkelte flygtnings liv i Danmark – med andre ord har den haft til formål at sikre en helhedsorienteret integrationsindsatser. Med lovforslaget forstår vi det således, at de ikke beskæftigelsesrettede indsatser, som fx kan være afledt af en helbredsundersøgelse, skal sikres og spille sammen med den beskæftigelsesrettede indsats, dels gennem den koordinerende funktion og dels ved at integrationskontrakten som hidtil indgås på baggrund af en samlet vurdering af udlændingens situation og behov. Vi kan have vores bekymringer om, hvorvidt denne konstruktion giver tilstrækkelig fokus på de ikke-beskæftigelsesrettede dele af integrationen.

Samtidig skrives alle aktiviteter rettet mod aktivt medborgerskab ud af integrationsprogrammet, i det det antages, at disse kan gennemføres sideløbende med integrationsprogrammet. Røde Kors deler ikke denne opfattelse. Vi ser civilsamfundet som en vigtig bidragsyder til integrationen, men vores indsats skal ske i samarbejde med relevante myndigheder. Om end det måske ikke har været hensigten,

¹ <http://www.bedreintegration.nu/>

frygter vi, at forslaget vil betyde en reel nedprioritering af samarbejdet med civilsamfundsorganisationerne. Dette i særlig grad fordi vi oplever, at hverdagen for de kommunale integrationsmedarbejdere er meget presset – og det vil formentligt være tilfældet i nogen tid fremover.

Skal der skabes synergi mellem det kommunerne tilbyder, og det civilsamfundet kan tilbyde, er et systematisk samarbejde helt nødvendigt. Det kræver regelmæssig kontakt og dialog både om den generelle arbejdsdeling og om udlændinges udfordringer og behov. De kommunale integrationsmedarbejdere er ofte bindeleddet mellem kommune og civilsamfund. De har en afgørende viden om de nyankomnes behov, og de udgør samtidig en vigtig funktion, når det gælder formidling af frivilligt tilbud til nyankomne flygtninge. Samarbejdet og koordineringen med civilsamfundet er således en opgave, der også skal prioriteres med ressourcer i kommunerne. Vi frygter, at det i praksis vil blive bortprioriteret af kommunerne, hvis det ikke længere har en formel rolle i integrationsprogrammet. Sker dette, vil det have en negativ konsekvens for integrationen.

Forenkling af opfølgning på integrationskontrakten

Røde Kors ser positivt på en forenkling af opfølgningen på integrationskontrakten. Det er yderst positivt, at kommunernes integrationsmedarbejdere og udlændinge under integrationsprogrammet fremover (forhåbentlig sammen) kan tilrettelægge opfølgningsmøder på baggrund af en konkret vurdering af behovet for at mødes.

Forenkling af regler om dækning af transportudgifter

Røde Kors imødekommer en forenkling af reglerne om dækning af transportudgifter, da det vil virke mindre bureaukratisk for den enkelte borger at få dækning af transportudgifter i forbindelse med aktiviteter under integrationsprogrammet. Røde Kors vil gerne pege på, at der kan være et behov for, at landets kommuner får retningslinjer eller anbefalinger til at forstå, hvad der ligger i "rimelige transportudgifter" for at undgå forskellig udmøntning af reglerne fra kommune til kommune.

Integrationsprogram med entydigt jobfokus og tidlig virksomhedsrettet indsats

I lovforslaget foreslås det, at alle modtages som jobparate fra dag et, og at de skal begynde i en virksomhedsrettet indsats senest en måned efter, at kommunen har overtaget integrationsansvaret. Røde Kors støtter intentionen og målet om, at langt flere flygtninge skal opnå varig beskæftigelse samt at manglende dansk kundskaber og evne til digitalbetjening ikke skal være en hindring for at være jobparat. I forlængelse heraf støtter vi muligheden om at undtage jobparate udlændinge for kravet om at bruge "Min Side" hver syvende dag på Jobnet.dk. Hjemmesiden understøttes kun på dansk, og ikke alle udlændinge besidder de fornødne it-kompetence ved ankomsten i en kommune.

Det foreslås endvidere, at kommunerne senest efter tre måneder skal foretage en egentlig visitering af udlændingen som jobparat eller aktivitetsparat, og at dette gøres på baggrund af en samtale og status af udlændingens forudsætninger og behov. De aktivitetsparate skal i stedet for et virksomhedsrettet forløb tilbydes et såkaldt "forforløb" i seks måneder efter overtagelse af integrationsansvar.

Røde Kors er bekymret for, at et så hurtigt og ensidigt fokus på at begynde i et virksomhedsrettet tilbud kan udgøre en udfordring for visse traumatiserede flygtninge. Det bør derfor præciseres, at såfremt der er mistanke om, at en flygtning har helbreds- eller sociale eller psykiske problemer af en karakter, der kan være hindrende for ordinær beskæftigelse, skal der hurtigst muligt – og gerne inden virksomhedsforløbet påbegyndes – gennemføres en grundig individuel vurdering. Denne vurdering skal tage højde for behovet for supplerende indsatser af mere social- og sundhedsfaglig karakter. Et unødigt pres på flygtninge med svære traumer eller andre udfordringer kan spænde ben for den videre integrationsindsats.

Forhøjelse af resultattilskud og bonus for beskæftigelse til kommuner

Røde Kors bakker op om en incitamentsstruktur for kommunernes integrationsindsats. For at sikre en helhedsorienteret indsats i modtagelsen af flygtninge, foreslår vi, at resultattilskuddene samlet forøges til det foreslåede niveau, men at det fordeles ligeligt for ordinær uddannelse, ordinær beskæftigelse og bestået danskprøve.

Vi kan være bekymrede for, at forslaget om halvering af resultattilskuddet for bestået danskprøve vil svække kommunernes fokus på styrkelse af flygtninge og indvandreres danskundskaber. Og at der med en fordobling af resultattilskuddet for ordinær uddannelse og ordinær beskæftigelse risikeres, at de mere langsigtede og tværfaglige indsatser, der kan være nødvendige for, at flygtninge med traumer kommer i arbejde, overses eller underprioriteres. Endvidere kan der være risiko for at højtuddannede hurtigt sendes ud i og herefter fastlåses i lavtlønnede jobs, da fokus først og fremmest vil ligge på at komme hurtigt i beskæftigelse fremfor beskæftigelse, der matcher den enkeltes kvalifikations- og uddannelsesniveau. Det er hverken i den enkeltes interesse eller i samfundets, at vi ikke i videst mulig udstrækning får placeret flygtninge i job, hvor deres kompetencer anvendes.

Virksomhedsbonus for beskæftigelse

I lovforslaget foreslås en bonusordning, således at danske private virksomheder, som ansætter flygtninge og familiesammenførte får en kontant belønning. Røde Kors støtter dette fuldt ud, idet vi tror på, at dette kan skabe øget beskæftigelse for nyankomne, uden at dette sker på bekostning af andre dele af en helhedsorienteret integration. Særligt positivt er det, at virksomhedsbonusen deles op i ansættelse efter henholdsvis seks måneder og et år. Vi håber, det vil fungerer som incitament for private virksomheder til at holde flygtninge og familiesammenførte på arbejdspladsen.

Lov om efterskoler og frie fagskoler

I lovforslaget foreslås det, at staten ikke yder tilskud til skolens driftsudgifter samt statslig elevstøtte og individuel elevstøtte for disse elever. I stedet skal skolens omkostninger dækkes fuldt ud af den kommune, som har visiteret eleven og indgået aftalen med skolen.

Røde Kors ser en risiko for, at forslaget bryder med, at unge er sidestillet i forhold til tilskudsmuligheder for efterskoleophold. Så vidt vi er orienterede, betyder forslaget, at udgifterne for en kommune til at sende en uledsaget ung på efterskole vil gå fra omkring 50.000 kr. til 200.000 kr. Dette gør os bekymrede for, at langt færre uledsagede børn vil få gavn af et efterskoleophold, hvilket der ellers findes en række gode erfaringer med.

Venlig hilsen

Anders Ladekarl
General sekretær